

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการวิจัย เรื่อง การพัฒนาระบบฐานความรู้ด้านการรักษาโรคด้วยสมุนไพร สำเร็จได้ เนื่องจากบุคคลหลายท่าน กรุณาช่วยเหลือ ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ คำปรึกษาแนะนำ ความคิดเห็น และกำลังใจ

ผู้เขียน ขอขอบคุณ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ที่เปิดโอกาส และให้ทุนในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ หมอกิตติพงษ์ ชูผกา แพทย์ประจำคลินิกนครหมอแผนไทย ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และให้ข้อมูลด้านการตรวจวินิจฉัยโรคด้วยการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทย ตรวจสอบข้อมูลบนเว็บไซต์อย่างสม่ำเสมอ จนงานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ขอขอบคุณ ผศ.ดร.กัลยณัฏฐ์ กุหลาบเพชรทอง ที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัย และการเขียนรายงานการวิจัย

ขอขอบคุณ ท่านผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นอาจารย์ประจำสาขาแพทย์แผนไทย ทั้ง 3 ท่าน ที่ให้ข้อเสนอแนะและตอบแบบสอบถามในส่วนของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ขอขอบคุณ สมาชิกเว็บไซต์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อประเมินผลการวิจัย จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และขอขอบคุณบุตรสาวที่ได้ช่วยส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นเตือน และเป็นกำลังใจให้ผู้เขียนจัดทำรายงานการวิจัย ตลอดมา

รุจิจันทร์ วิชวานิเวศน์

มีนาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4.1 ขอบเขตด้านเวลา	3
1.4.2 ขอบเขตด้านสถานที่	3
1.4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 วิธีดำเนินการวิจัย	4
1.7 คำสำคัญ	5
1.8 ข้อจำกัดต่างๆที่มีผลโดยตรงต่อขอบเขต วิธีการและผลของการศึกษาวิจัย	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	6

2.1.1	ทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ความรู้	6
2.1.2	ทฤษฎีเกี่ยวกับฐานความรู้และระบบฐานความรู้	8
2.1.3	ทฤษฎีทางการแพทย์แผนไทย	10
2.1.4	ทฤษฎีการตรวจวินิจฉัยและรักษาโรค	13
2.1.5	ทฤษฎีสมนไพรและสรรพคุณสมุนไพรร	16
2.1.6	ทฤษฎีสมนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน	19
2.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3	วิธีการวิจัย	24
3.1	การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ความต้องการของระบบงาน	24
3.2	การสกัดข้อสนเทศ	25
3.3	การวิเคราะห์และออกแบบระบบ	26
3.3.1	การออกแบบขอบเขตงานของระบบ	27
3.3.2	การออกแบบฐานข้อมูล	29
3.3.3	การออกแบบกระบวนการทำงานของระบบ	30
3.3.4	การออกแบบส่วนต่อประสานกับผู้ใช้	32
3.4	การตรวจสอบความถูกต้องของโปรแกรมประยุกต์	32
3.5	เครื่องมือที่ใช้พัฒนาและทดสอบระบบ	32
3.6	การประเมินผลระบบ	33
3.6.1	การประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	33
3.6.2	การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ	34
บทที่ 4	ผลของการวิจัย	36
4.1	การพัฒนาระบบฐานความรู้	36
4.2	การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนเว็บ	38
4.3	การประเมินผลระบบ	51
4.3.1	ผลการประเมินในส่วนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	51
4.3.2	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ	51

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	54
5.1 สรุปผลการศึกษา	54
5.2 ข้อจำกัดของการวิจัย	55
5.3 ข้อเสนอแนะ	55
บรรณานุกรม	57
ภาคผนวก	59
ภาคผนวก ก แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	60
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจรวมของผู้ใช้ระบบ	62
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ ช่วงอายุ 0 - 16 ปี	67
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ ช่วงอายุ 16 - 32 ปี	70
ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ ช่วงอายุ 32 ปี ขึ้นไป	73
ประวัติผู้เขียน	76

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ตารางสรุปผลการประเมินในส่วนของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	51
4.2	ตารางสรุปผลการประเมินในส่วนของความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบ	52

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบที่สำคัญของระบบฐานความรู้	8
3.1 แผนภาพยูสเคสแสดงขอบเขตระบบของ Admin Module	27
3.2 แผนภาพยูสเคสแสดงขอบเขตระบบของ User Module	28
3.3 แผนภาพคลาส แสดงการออกแบบฐานข้อมูลและฐานความรู้	29
3.4 แผนภาพกิจกรรม แสดงกระบวนการทำงานของผู้ดูแลระบบ	30
3.5 แผนภาพกิจกรรม แสดงกระบวนการทำงานของผู้ใช้ระบบ	31
4.1 หน้าจอแสดงผลปุ่มเมนูในส่วนของผู้ดูแลระบบ	39
4.2 หน้าจอแสดงผลข้อมูลสมุนไพรสารานุกรมสมุนไพร	39
4.3 หน้าจอแสดงผลเมนูการเพิ่มข้อมูลสมุนไพร	40
4.4 หน้าจอแสดงผลการแก้ไขข้อมูลสมุนไพร	40
4.5 หน้าจอแสดงผลการลบข้อมูลสมุนไพร	41
4.6 หน้าจอแสดงการยืนยันลบข้อมูลสมุนไพร	41
4.7 หน้าจอแสดงผลหน้าแรกของส่วนผู้ใช้	42
4.8 หน้าจอแสดงรายละเอียดการสมัครสมาชิกของผู้เข้าใช้งานเว็บไซต์	43
4.9 หน้าจอแสดงการเข้าสู่ระบบของผู้ใช้ที่เป็นสมาชิก	43
4.10 หน้าจอแสดงผลลัพท์การวิเคราะห์ธาตุเจ้าเรือน	44
4.11 หน้าจอแสดงภาพหน้าต่างตัวอย่างเมนูอาหารที่ควรเลือกรับประทาน	44
4.12 หน้าจอแสดงผลการเลือกสอบถามอาการเจ็บป่วยของผู้ใช้	45
4.13 หน้าจอแสดงผลการสอบถามอาการเจ็บป่วยตามธาตุเจ้าเรือน	45

ภาพที่	หน้า
4.14 หน้าจอแสดงการประมวลผลอาการเจ็บป่วยตามธาตุเจ้าเรือน	46
4.15 หน้าจอแสดงการสอบถามอาการเจ็บป่วยของบุคคลอื่นตามธาตุเจ้าเรือน	47
4.16 หน้าจอแสดงการสอบถามอาการเจ็บป่วยทั่วไป ตามกลุ่มอาการ	48
4.17 หน้าจอแสดงการประมวลผลเพื่อแสดงสมุนไพรที่ใช้รักษาอาการนั้นๆ	48
4.18 หน้าจอแสดงแบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้ระบบของผู้ใช้	49
4.19 หน้าจอแสดงผลการประมวลผลลัพธ์ หลังจากการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ใช้	50